

tu decent, id est, cum stola & superpelliceo, ac precedente lumine fecas est de Extrema Unctione, cuius materia, cum non sit Sacramentum, non requirit tantam veneracionem. Patiens tamen quidam, si habitus haberi non possit, aut sit tempore, aut iter faciendum, non fore irreverenter, am, si Sacerdos Eucharistiam in pyxide, vel corporali involutam, in fine suo clam deferat. Quod certius videtur licet in locis hereticis, ubi etiam in necessitate, & clam, praefatio scandalum, poterit pungere fine stola, & superpellico; esti nullo modo celebrandum ut sine vestibus sacris, ob Vaticum dandum. Bon. d. 4. g. 5. p. 2.

Il. Pastor agnum incomunicatum mori, quam Sacerdotem in habitu, cum Sacramento per publicum currere, (est si festinare valde debeat, ut dicit Quint. t. 4. f. 8.) Secus est in Baptismo & Penitentia, si probabiliter timeretur, eum mortaliter fecus est per horum tantum) docet Quint. P. f. 1. & 7. item Dian. p. 9. t. 6. f. 34. licet Marcant. in ref. Pastor. t. 4. c. 5. q. 4. obligationem & confutendum tam universalem ne agrotus decederet in mortali; tunc enim currendum est, ut habet Bon. l. c. ex S. Th. Possev. & aliis.

III. Ad infirmorum longe distantes licet Parochio Eucharistiam deferri in equo manuolo, itam non sit periculum latius, docent Quint. t. 4. f. 8. Sed negant Possev. & Barb. nisi confundito permittat, adductum non licet, pugnando dare portandum Laico, quantumvis Pastor sit fatigatus, sed potius ex collo suspensum burfam.

IV. Eucharistiam non est deferenda ad agnum, veneratio nis tantum causa, ut adoret vel oculetur, si sumere non possit. Quod enim prohibit Congreg. Cardinalium, quae tam non videtur prohibere, ut venerationis causa deferatur ad lectam, in domo celebretur.

V. Non licet dare Eucharistiam aliis digitis, si indice & pollice, ob chiragram non possit, ut docent Bon. p. 2. & Possev. contra Tol. c. 1. sicut sententia tua videtur; si alias aeger fine Viatico efficit mortuorum, prefertur si tunc de tur duobus indicibus.

VI. Non licet tempore pessis porrigit Eucharistiam medio aliquo instrumento: (malto minus deponere aliquid in scutella, ubi ab ipsorum aegro sumatur) sed manu danda est, ut docet Bon. p. 2. ex Suar. & aliis. Quamvis Possev. c. 8. non improbarib[us] dicat, potie p[ro]prio scandalu, & periculo lapsus in terram, instrumento ad id recte confecto, dari. V. Dian. p. 4. t. 4. R. 114. Bonac. l. c. quod in praxi pro ergo, quoniam potest trahere effici Eucharistiu[m], invenit, inquit Suar. f. 73. f. 4. Quid si Diaconus Communionem distribuit, debet esse indutus Alba & stola transversa, hic infert Gob. n. 381. Sacerdotem peccatum tantum venialiter, qui fine digitis ultimi tangere ho[li]tam.

(1) Alba, & ubi ritus Ambrosianus est, rubra, ut prescribit S. Carolus Borromeus in Mediolanensi Concilio part. 1.

§. 2. Probabile est Sacerdotem licite distribuire Communio nis posterioribus digitis, si nequeat primis ob Chiragram vel alii impedimentis, ut habent Tolet. Att. Leand. mu. 370. aliquid cum Gob. n. 412. contra Vasq. Bonac. Lugo, & Jordan. quia licet soli primi digiti inungantur, tamen tota manus videtur conserata; hinc infert Gob. n. 381. Sacerdotem peccatum tantum venialiter, qui fine digitis ultimi tangere ho[li]tam.

§. 3. Celebrans, intra Missam daturum Communionem invenit, disjungit potest, & indicem finitire, prius abiendo, vel lambendo, digitis autem post distributionem abluti sacerdoti possunt etiam purificari, uti & madefaci faliva communicantum, quamvis tam decens sit alterius alio linea, vel purificatorio alio, quod in Missa non adhibetur, Lohner de sacer. p. 2. tit. 26. num. 3.

§. 4. In parientes nigri non est distribuenda Communio nis, Congr. 22. Januar. 1701. Hinc si petat quis communicare, quando legitur Missa de Requie, Sacerdos ante vel post Missam debet Communione daret indutus stola alia, non nigra. (2)

(2) Hac de questione multa differere Scriptores: sed item tandem diximus Sacris Congregatio 2. Sept. 1741. decreto, quod hic etiam habet adscribere: In Missis defunctorum, ten in Parlementis nigri non ministratur Eucharistia per modum Sacramenti, extrahendo paxidem a custodia: potest tamen ministrari per modum sacrificii, prout est, quando fidibus praeberet Communio cum particulis infra eandem Mulinum confecratio nis.

§. 5. Quamvis confundito sit in Ecclesia, ut non detur Communio in die Veteri Sancto, nisi pro Viatico, patiens tamen esse obligacionem precepit, Dur. Suar. Vasq. Laym. Eccl. 1. 20. prob. 99. Aver. g. 8. f. 3. Dicati de Sacrif. d. 4. n. 32. Sed cum in Decreto S. Congreg. de Commun. quotidiana, quod referuntur nu. 665. dicatur, Curent etiam (Episcopi & Parochi) ut circa Communionem in seru. VI. Parafase, Missalis Rubrice & Ecclesie Romane usus servetus in fertur Carden. m. 1. crif. d. 66. a. 6. nunc graviter prohibuit esse etiam privatum communicare illa die: adhuc tamen contradicit Leander n. 44. cum nec Rubrica nec ipsi Ecclesia sciantur prohibitionem latenter gravem affire, sed merito remittit ad iudicium prudentiorum. (3) Notet etiam Jordanus l. 3. tit. 3. n. 36. Communionem omni hora recipi posse, non tamen fine causa vel poctu[m] noctu[m]; Avera dicit tantum esse congruum, ut fiat mane, & latec autem etiam vespera.

(3) Confer Benedictum XIV. de Sacro. Missa Sacrificio l. 3. c. 18. n. 14. ubi etiam air, eti Clericatus decif. 15. de Sacram. Euch. conatur probare, nihil esse, quo prohibetur, Eucharistiam Sabbatho Sancto ministrari, communem servandam esse confundendum, nullis nisi infirmis Eucharistiam ministrandi. Neque potest ministrari Eucharistia in Missa, que celebratur post medium noctem Nativitatem Domini, ex Decreto S. C. 7. Decembri ar. 1621. Vide Meratrum.

Q. 94. Quid faciendum sit, si ho[li]ta vel particula decidat, dum Communione distribuit? R. §. 1. Locus, in quem facta ho[li]ta decidit, tergredi est re aliqua mundia, & potest abscondi: attenam abluio velutis aut barba ordinaria non est percipienda, quia melius est vitari turbationem vel offenditum populi, quam rubricam illam observari, Tambur. Pellez. Gob. Lohner, &

alii contra Paq. q. 215. qui tamen q. 311. fatetur rubricas il las praecipientes ablationem loci, in quem facta ho[li]ta cadit, non obligare sub mortali, alius tamen est de speciebus vini, quae imbibuntur. Addit Paq. q. 312. non esse opus comburi hoc, in quoniam Sanguis incidenter, sed fatus esse abliu. Et de his videri debent etiam Rubricae Mittalii.

§. 2. Si ho[li]ta inter distribuendum decidat in finum vel intravelles mulieris, permitte potest, ut ipamlet vel alia mulier ma nua extrahebat, & reponat in Ciborium, indecens enim foret, & plenius scandalolum, si Sacerdos ipse eximeret. Quod si ibi commode non possit eximi, potest mulier seorsim secedere etiam ad vicinam domum, ibique eximere & referre; ablen dum tamen erunt digni mulieris, & abstinent mittenda in pesciam, Gob. Loh. p. 2. t. 26. n. 7. Paq. q. 315.

Q. 95. Quid faciendum sit cum particulis ho[li]tarum, que forte repuruntur? R. De his habet Bulem. n. 550. in fine referendus, quibus adde seq.

§. 1. Particula in propria Missa consecrate sumi possunt etiam cum purificatione, quamvis celebrans post Communionem suam, per horam integrum distribuerit Communionem ut omnes communiter docent cum Lohn. n. 6. & aliis apud Gob. t. 3. n. 420. qui idem dicunt, si immediate post Missam dan Communionem distribuerit. Idem dicunt Gran. Dian. & aliis cum Gob. n. 422. si facis vestibus adhuc indutus facies vestibus in Sacrifica; immo Marchinus dicit Sacerdotem posse reliquias etiam alieni Sacrifici sumere finita Missa post multos communicatos, quod probabile est dicit. Tamb. quia cum omnes Sacerdotes sunt Christi Ministri, Missa omnium centenarum omnia species Sacrificium, ideoque censetur etiam ex suo Sacrifici sumere. Similiter Castr. Tamb. Burgh. Cent. 2. cap. 37. docent contra alios, si Sacerdos adhuc indutus facies vestibus ho[li]tam ab alio consecratam in valetudinariam ferat infinito, potest potissimum absimere particulas in patena reperatas, nec potest dare infirmo, si polquis hic communicavit, p[ro]p[ter]e reperit, aliquis bis communicare, si tamen statim post impudenter, conferetur una esse moraliter communio. March. Tamb. Burgh.

§. 2. Si particula ab alio consecratae commode affervari non possint, sumere potest Sacerdos etiam post exitus sacras vestes. Suar. Lugh. Lorth. & Gob. supra. Redit tamen affervatur, si absit periculum irreverentia, Suar. Tamb. Id tamen non esse necessarium, sed confutum, dicit Bonac. & Cajrop.

§. 3. Si dubitas, ut particula, que extra Corporale invenis, sint consecratae, sumenda sunt post utramque speciem, vel etiam post ablationem. Henric. Bon. Gob. n. 420. Si autem inventari pars ho[li]ta circa Altare, sumenda est ante primam ablationem. Quod si tunc non fiat Missa, deponatur loco decantii fine solemnitate, & in proxima Missa ablumatur. Paq. q. 316. Idem fieri vult Quarti p. 3. t. 10. n. 15. si quis referat ho[li]tam vel partem ho[li]tae, dicatur esse consecrata, non enim semper credi potest.

§. 4. Laico communicanti dari potest, prater ho[li]tam nomine consecratam, etiam particula alieni Sacrifici, haec enim faciunt unam moraliter Communionem. Gob. t. 4. n. 36. (1)

(1) Non habet tamen uni, eidemque persona plures particulas, vel magis multi ho[li]tae praeberet. Vide Benedictio XIV. de S. M. S. I. 3. c. 20. n. 1.

§. 5. Post sumptu[m] ablutionem non est licitum sumere integrum ho[li]ta vel ab alio vel a se consecrata, quia aliis Ecclesie extundit solum ad fragmenta, que unam moraliter Communionem constitutum cum prius sumpsit. Gob. n. 38. (2)

(2) Quid vero, si aduersit Sacerdos fragmenta, quam jam ab altari recessit, adque Sacrificium jam venit? Responde Cle ricus Patavinus in Revolutionibus anni 1708. a Benedicto XIV. probatus de S. M. S. I. 3. c. 17. nu. 5. & 6. hac adhuc distinctione: aut Sacerdos id aduersit, potquam reddit in Sacrifice, ac nondum Sacrus exire vides; & tunc sumere debet, quod ex Sacrifice superfluit: aut id aduersit, Sacerdos, potquam Sacris se vestibus existit; & tunc si in Templo Tabernaculum sit, aut Sacerdos aliquis existat, qui Missam sit celebratur, quidquid a Sacrifice fragmentorum superfluit, in Tabernaculo recondetur, aut decenter reservabitur ab eo, qui Missam celebrabit, absumendum; si vero Tabernaculum, id non sit, nec prosto sit Sacerdos Missam celebratur, absumendum ab ipso erunt Reliquiae sui Sacrifici: idque etiam factendum, tunc ibi sit Tabernaculum, si prudenter virorum iudicio perculsum efficit a Sacrifice ad altare Sacramentum ad portare.

Q. 102. In laicus in Ecclesia Latina sumere possit species viri consuetati? R. Pecc. pro extraordinariis casibus, ut iam declarabatur.

§. 1. Quamvis aliqui dixerint, si Sacerdos ante sumptu[m] facrum Calicem deficeret, & deficeret alius Sacerdos, qui Missam completeret, laicum non posse sumere species vini, sed potius permittendum, ut in acutum convertantur. Item, quamvis alii apud Suar. d. 71. f. 3. dicant, si species vini in terram decantant, nec tunc licere laico lambere, sed debere permettere, ut sumere, tunc radentes locum, & partes abrasi effici in facram pescinam mittendas. Tamen merito contradicunt in utroque Suar. Vasq. Con. Fagund. Dian. Lugo in r[es]p. mor. I. t. 10. n. 3. Eccl. I. 20. n. 403. Dic. d. 10. n. 248. Leand. n. 410. Gob. t. 1. n. 27. qui si laicus sumat, plus confidetur reverentia, ut quam sumptu[m] Calicis sole jure Ecclesiastico prohibetur laicus. Hinc etiam licetum est laico ebibere sacram Calicem, si haricet in templum irruerit, & Sacerdos ab altari abscureret. Suar. Gob. n. 26. Dixi, in Ecclesia latina, nam in Graeca adhuc faciunt per confutendum Arcud. I. 3. c. 50. n. 1. & Rex Gallie per privilegium Papae, qui posset concedere etiam alia laicis, secundum dicenda n. 602.

§. 2. Si quis una die bis celebret, & quia secunda vice celebrabit alio loco, ablutionem ex prima Missa dat laico communicanti, peccat graviter tam Sacerdos quam laicus, Lugo supra, & agunt enim contra confutendum universalem Latinam Ecclesie, itaque vel mittat in facram pescinam, vel purificatorio imbibit faciat sacerdotem, vel potius alia die ipsi, vel alius sumat in Missa. Putat quidem Gob. n. 23. illos probabiliter excludi a peccato, quia licet remaneant guttulae communicante sub specie vini, sed flandum est in lenitudo Lugonis. An licitum est sumere species vini propter Viatico, si deficit ho[li]ta, dicetur n. 61.

D U B I U M . I I .
De subiecto, seu insuffiente Eucharistia.
ARTICULUS I.
Que reservatur in eo dispositio anima?

R. Esp. Qui si in mortali, tenetur sub mortali ante sumptionem Eucharistie confiteri, nisi sit necessaria celebri vel communicandi, & Confessarius deſit. Ita Trid. fess. 12. c. 7. & Can. 11. ubi coartarium docentes excommunicant de facto. Fundatur autem in illo. Corinth. 11. Propter autem ipsis bono &c. Et parum referunt ad praxim, utrum tantum sit praeceptum Ecclesiasticum, an tantum Divinum, quod est probabile, ut docent Suar. Fill. & ali comm.

I. In peccato mortali: tunc quia Eucharistia dejet veniale ex opere operato: tum quia venialis (elegit committentem, immo reddit venialis malam ipsam sumptionem) non ponunt obicem gratiae sanctificantur. Quod si tamen multa finit, & intra genus iuum gravia, de quibus nulla penitentia capitur, actualiter devotionem & fructum maiorem impedit. Suar. Laym. & ali. Unde resolvit:

"I. Qui dubitat, an peccat mortaliter, vel an mortale sit rite confessus, tenetur ante Communione confiteri. Ita Bon. d. 4. g. 6. p. 1. ex Sanc. Regn. Suar. & ali.

"Dixi II. Nisi sit necessitas (non quicunque) v. g. festi celebriter vel magna devotio, ut quidam volunt, sed gravis si uergens, qualis esse censetur in leuentibus calibus, premis, si ramen tempore contritione, ad quam tunc teneris, nisi de peccato, quod occurrit, fuerit ante contritus, Prep. Card. de Lugo. d. 14. n. 132.

"I. Periculum mortis, vel ut conficeretur hostis pro mortuorum. Suar. Kon. Lugo. n. 107.

"II. Si Sacramentum, vel Communio non possit omitti absque gravia infamia vel scandalo. Idem aut.

"III. Si Parochus debeat celebrare ex officio, ut populus sacrum audiat. Ib. Ob quam euaniam etiam alteri, qui non est Parochus, id licet putat Dian. cum aliis. p. 9. f. 1. R. 9. contra Paulum. t. 21. dis. un. p. 12. n. 7. in fine, Averiam art. 5. Si urgeat praeceptum de annua Communione, ut dicit Henc. & probabile putat Prep. vel si Sacerdos non posset audire Missam, nisi celebret, ut habent Henr. & Sot. Dian. R. 63. & 64. nec improbat Lugo d. 16. Probabilis tamen videatur docere Kon. Sa. Suar. & ali. celsante scandalo & infamia, praealte tunc Sacrum, & Communione etiam Paucalem intermitte, eo quod praecepta non obligant, quando non postea impleri convenienter juri divino.

"V. Si Sacerdos post conficerentem committat mortale, vel ante commissi recordetur, tenetur elicia contritione, Sacrifício profequi. Si vero id fiat ante confectionem, & praeferimt ante Canonem, debet confiteri, si abique nota infamie potest vel recedere, ut docent Silv. Nav. Dian. & ali contra Sot. & Henr. qui negant teneri, ob honorem Sacrificii, putanturquæ practice esse probabile Laym. & Bon. eo quod vix aliquis nota Confessio decenter fieri posset: nisi forte in Misla solemni, sub cantu vel concione: quo causa tenebitur confiteri, ut notat Silv. Quod si vero nec contritionem posset elicere, secundum communem lalentiam, etiæ confitendum, vel defensandum, licet Valg. m. 2. p. 10. 3. d. 27. & Hurt. de Euchar. d. 8. putantur probabile esse, fatem non peccatum mortaliter, quando non potest fine nota recedere: intelligi, si causatus sit elicere, vel fecit, quod potuit. V. Dian. p. 4. f. 4. R. 68. Lugo d. 9. n. 8. ubi idem docet. Notar autem Dian. ex Prep. fatis eius, si quis bona fide potest se confitendum, licet subdubitet.

"VI. Si in scanno communicantium recorderis peccati mortalis, quod oblitus es confiteri, nec fine nota vel scandalo gravius recedere, ut habent Nav. Fill. Regn. Lugo. n. 122. & ali. porrigent autem Eucharistiam confiteri non expedit, nec decet, qui calu etiam non sicut posset elicere contritionem, excusat a peccato Hurt. I. c. Imo quidam DD. apud Henr. excusat laicum ante confessum, etiam praecisa nota & scandalo, non recedente, eni quod si dicatur iustificatus, & probatus per Confessionem, quem sententiam probat Tamb. de expedita Commun. c. 1. §. 8. potestque servire pro scrupulis. V. Regn. I. 29. n. 105. Bonac. d. 4. p. 10. Eico. t. 7. c. 6.

"DIXI III. Et desit Confessarius: deute aetem confiteri, non ut quidam volunt, si habitis, cui solet & cuperet confiteri, vel cui devotus aut attius confiteretur: neque, etiæ Religiosus, non posset nisi facili confiteri peccata gravia, cum aliqua infamia Religiosus, Dian. p. 9. f. 3. R. 13. sed in sequentibus casibus.

"I. Si nullus sit priens: ad absentem vero sine magna diffiditate (specula tunc debilitate, atate, & negotiis perfronante, tum alii circumstanti, ut aens, brevitatem temporis) adire non posse. Bon. n. 30. ex Suar. Kon. &c.

"II. Si non adit nisi ignarus idiomatici, vel carens juridictione, vel excommunicatus, vel non approbus, vel cui non possit confiteri fine gravi damno tuo vel alieno, vel si habebas peccatum tantum reservatum, nec patet aditus ad Superiorum, vel Superiori femei iterumque per prius Confessum rogatus negaverit potestem ablovidi. Tamb. §. 6. ex Fag. Limitat autem Dian. R. 15. si abique gravi nota prætermittere non positis. Ita Silv. & ali. Requiring tamea in isteiam causam contriti & propulsi, tunc ex præcepto Trid. Sacerdos, qui in tali causa celebravit, tenetur prima occasione confiteri. Quod præceptum extendendum non videtur ad laicos, vel Sacerdotes communicantes tantum, ut confiteantur ad Nav. & Fam. docent Silv. Dian. & Bonac. g. 6. p. 1.

A D D E N D A .

Q. Usq. 103. Qos modis sumi posse Eucharistia? R. Præcipue tribus: 1. Pure materialiter, ut etiam sumere possunt esse: Et simil modo iumenter homines extra statum viri constituti, secundum dicta n. 164. item non baptizati, uti n. 165. dicitur est. 2. Sacramentaliter, si homo viator, & baptizatus ore sumat & in stomachum demittat. Poteque hoc fieri, vel cum fructu, si sumat digne, & tum dicetur lumere etiam spiritualiter; vel sine fructu, si sumat indigne, & tum sumet purificans. 3. Pure spiritualiter, si viva fide excitatus desideret hoc Sacramentum digne suscipere. Trid. Jeff. 13. f. 8. Rayn. in Heterocl. spirit. T. mo. 1. f. 1. p. 3. n. 41. 49.

"10. Communior & probabilior sententia est cum S. Aug. 512 Suar. Laym. Tann. Rhod. Lugo. d. 4. f. 2. Averfa. g. 7. f. 5. Præterea, Gob. f. 4. n. 219. contra Ledefini. Valg. Sa. Jo. Sanch. d. 22. n. 9. Leand. n. 380. quorum sententiam Tamb. de Commun. c. 1. num. 11. & Dic. dub. 3. vocant problemati, quod

quod is peccat peccato veniali specialis irreverentia, qui communicat cum veniali afficiente actum Communionis, v. g. cum actu vano gloria concomitante, cum voluntaria distractio, cum actuali complacentia in peccato veniali, nolens excludere peccatum veniale impediri devotionem &c. quia ratione ipsius Eucharistie redundat specialis indecentia in illud veniale concomitans, aut etiam in susceptione ipsam Eucharistie, nam sicut est irreverentia, distrahit dum communias, ita videtur irreverentia, communicare dum distrahieris. Quod autem in susceptione Eucharistie possit peccare tantum venialiter, optimè probant Lugo. d. 15. f. 1. contra Jo. Sanch. Per veniale actualiter autem non impediri collationem gratia, recte probat Rayn. n. 6. §. 1. 11. Ad effectum principalem hujus Sacramenti non necessario prærequisitur fides actualis, uti dictum est n. 186. nec aequaliter devotio, secundum dicta n. 193. Optima autem & maxime utilis devotio actualis consistit in attributis Fidel. & Charitatis & aliarum virtutum supernaturalium. Etique id notandum, quod dicti l. 2. n. 6. hotiata conferatani esse abolite adorandum: supponendo pro certo, quod Christus fit in ea praesens, cum non sit prudens ratio hic & nunc dubitandi valde confectione: potestque de hoc videtur Averf. g. 9. f. 3. §. Sexto. Recte autem notat Arcad. l. 2. a. c. 19. inquit ad 24. quanvis Graeci panem & vinum benedicant, antequam deferant ad aram, ut conficeretur, tamen male facere populum adorando hunc panem & vinum: Quomodo autem præterea Christus in Eucharistie fit adorandus, & quomodo imago Christi fit magis adoranda quam talis panis aut vinnum benedicendum, recte explicat. 2. 1. 12. Probabile est Eucharistiam, quamvis in stomacho est, caufare plures gratias, si accedant meliores dispositiones, Cajet. Gab. Richard. Con. Regn. Suar. d. 63. f. 7. Valent. d. 6. 9. f. 7. P. Amic. d. 25. f. 2. Lugo. d. 12. a. n. 46. Averf. g. 7. f. 4. Leand. n. 409. Rhod. supra. f. 2. §. 3. Bolco f. 7. corol. 5. Gonet. d. 8. n. 37. contra Sot. Ledefini. Valg. Henr. Bon. Rayn. f. 4. c. 4. n. 4. Att. d. 41. n. 9. Bernal. d. 41. f. 1. §. 3. Dicat. d. 8. dub. 2. Elp. g. 69. ad 4. Maurum. g. 102. n. 5. Calif. p. 9. f. 1. n. 8. Sudetur. 1. quia hac opinio est magis pia, & conformior bonitati ac liberalitati Christi, qui non vult commorationem suam ibi orionari est, si subiectum melius disponatur. 2. Eadem opinio magis exigit devotionem, quam fideles intendent etiam ex sp. majoris fructus. 3. Et præcipue, quia Eucharistia, cum sit permanens, caufat ad modum caufatur naturalium, secundum dispositionem subiecti, ergo sicuti agens naturale, v. g. ignis, pergit successe plus producere caloris, si subiectum melius disponatur, ita pote sperare possumus de Eucharistia. Conf. nam Conc. Florent. in Decreto Eugenii IV. ad Armenos dicit, Eucharistiam operari quoad vitam spiritualem omnem effectum, quem materialis cibus quoad vitam agit corporalem, sed cibus corporalis ita successe caufat operationem, ita secundum applicacionem dispositionis, per quam digeritur, ergo. 51 dicta, inde sequi, quod Eucharistia, licet nullus melius dispositio accedit, temper caufat gratiam successe, immo etiam quando deficit, quia cibus corporalis temper nutrit successe, & tum tantum, quando deficit, contra eti, quod Florent. non afferat, similitudinem adsequatur, sed quantum auctoritas & recta ratio dicere permitunt: ratio autem dissimilitudinis hic est, quia nutrit corporalis inventit dispositiones contrarias, & requirit successe alias applicationes materie alimenti ad diversas partes corporis alendi, hinc reipsa temper est successe; ideo autem fit, quando cibus deficit, quia ut cibus nutritur, debet converti in substantiam alii, ergo debet definire: utrumque oppositum est in Eucharistia, quæ apud digne sufficiem non inventit contraria, & cum primum stomachum attingit, jam applicata est, quantum secundum præfessionem dispositio applicari potest: denique ipsa non debet converti, sed potius debet in e convertire, hominem, ergo ipso non debet temper caufare successe, multo minus, quando deficit.

515 Quid preterea notandum sit circa præceptum confitendum mortaliter ante Communione? R. seqq.

"1. Ut hoc præceptum non obliget, duo debent concurrere, nemps ut desit copia Confessarii, & adit necessitas communicandi; unde si adit Confessarius, per se loquendo, est obligatio confitendi, aut si desit Confessarius, & non sit necessitas communicandi, non est licet communicare sine previa Confessione.

"2. Satis est adesse aliquem Confessarium, quamvis non admet, quem velle, vel tunc ordinarius, uti latius certum est contrarios apud Mendo dicit. 11. q. 1. a. 8. Dicunt autem Gob. t. 3. m. 431. & t. 4. n. 422. Marchant. in Rely. Paff. de Sacram. t. 4. c. 2. q. 1. tunc deinceps copiam omnis Confessarii, si quis debet ire ad duas horas, & per totidem redire: aliqui cum Rhod. ponunt unam integrum lecanum. Canus parvus aboluta sufficie quinque quadrantes: sed Averf. g. 8. f. 6. §. Deinde, & Dic. d. 9. n. 104. cum communis melius dicunt, hoc metendum esse ex circumstantiis, ideoque regulare generaliter elice, quando distanti tanta est, ut ob difficultatem itineris vel brevitatem temporis, vel necessaria negotia, vel periculum scandali aut infamie, iudicio prudentis non possit adire Confessarium primum invenimus.

"3. Necelitas communicandi est in casibus a Buseb. nu. 522 recentibus; quibus addit Gob. t. 7. n. 382. si diu abiundet brevi tempore: Item si Confessio deberet esse longa, & non possit perfici, nec omitti Communio sine infamia vel scandalo. Averf. §. Poffet. Paratque Gran. penitentem posse tum dimidiata Confessio aboliui, cum onere poetae prosequenda totam, quod verum est falso de infame periclitante de morte; si tamen non est periculum mortis, Zambr. dicit tum solam contritionem præmitemus, & potius totam Confessionem differendam, quam dimidiandam; quas omnes sententias Tamb. de Commun. c. 1. a. 36. vocat probables. Notant tamen omnes communiter, omnis Capellania non esse necessitatem sufficiem, quia obligatio celebrandi confiteri suscepit, quantum fieri potest cum debita decencia. Nec sufficit paupertas egenitus Sacerdotis, nisi effet valde gravis: Nec obliteratio voti, & probabilitas etiam nullius præcepti humani, quia haec non obligant, quando

Liber Sextus Pars I.

232

quando est moralis impossibilitas impediendi debite & legitimate, Lugo n. 117. Tamb. n. 42.

¶ 4. Ad necessitatem hic ratione scandalii vel infamiae, requiritur prudens mens, non cunctumque scandalii vel infamiae, sed scandalii gravis, vel infamiae notabilis, S. Th. Suar. Prop. Gob. t. 4. n. 256. Hinc non sufficit, quod sis habendus minus devotus quam ali, aut quod alii in genere mirabuntur. Pudentiam tamen aliquam apud Dian. p. 9. t. 3. R. 20. sufficere metum admirationis in populo, eo quod huc non soleat esse fine supplicio peccati, sed DD. communiter sentient contraria, recte Dian. Hinc limitant & dicunt Suar. & Gob. tunc sufficere, quando timetur, ne ex illa administratione leves homines accipiant occasionem tenere iudicandi & retrahendi. Nec obstat, quod opponit Lugo n. 118. tempore etiam occasionem dari sic iudecandi, si confiteatur, quando volet iterum communicare; quia Trid. loquitur de Sacerdote celebrante, & cum materia sit odiosa, non debet extendi; ita praeferit citatos a Bafemb. Marchant. Dicat Averf. q. 82. Jeff. 7. §. 9.

¶ 5. To quanprimum explicari non debet, quanprimum talis Sacerdos voler iterum celebrare, ita enim obligatio antecedenter erat, & Trid. imposita novam, que non erat: Nec obstat, quod forte sit praxis contraria apud quoddam Sacerdotem in Germania, ut testatur Gob. t. 3. n. 438. Nam proxim illam reprobant. S. Congreg. declarans teneri quanprimum, id est, tertio saitem die post illum Missam sine Confessione peractum, quod etiam plures tenent apud Leandrum n. 392. partim Alexander VII. damnans hanc prop. 37. Illa particula, quanprimum, intelligitur, cum Sacerdos suo tempore confitebitur. Addit recte Lugo n. 162. fieri posse, ut eadem die oblitetur, si niente previdet, se intra triduum debere celebrare, & post hanc diem non habituram copiam Confessari; sed recte nota Dic. n. 173. illam obligationem hodie confundi potest nisi ac ex praecipto divino confundendi omnia mortalia ante Communionem:

¶ 6. Docent Suar. Vafq. Sair. March. Nugg. Lug. n. 150. Dian. p. 2. t. 14. R. 6. 1. Dic. n. 155. Averf. §. 5. Jo. Sanch. d. 31. n. 12. Gob. n. 440. P. de Regular. t. 6. c. 1. n. 69. Leander. n. 283. & in hoc convenienter omnes, inquit Moya t. 4. 9. 6. §. 1. citans valde multos, quod Sacerdos non tenetur hinc praecipto, si habens copiam Confessari non sit confessus ex malitia, quia licet gravius peccat, tamen in praecipto positivis non valet argumentum a minori ad maius, vel ad simile, ut cum commun Lugo in Rep. Mor. l. 4. dub. 47. n. 5. Trid. autem tantum loquitur de eo, qui necesse est urgente celebrari sine Confessione prævia: sed si fuerit copia Confessari, non fuit necessitas urgens celebrandi ab ipso Confessione prævia; ergo nec tunc renebit ad confundendum quanprimum. Hic sententia est probabilis, sed Silvius & alii, etiam probabilitate contradicunt, quia Trid. non supponit, tantum fore malitiam Sacerdotis, si si adit, mens eius videtur fusca, ut latenter statim post Missam obligationem fiasceret, underat secundum Gob. & alios multo magis tenetur quanprimum confiteri, qui celebavit carens Confessari, & ita dilipitus, ut quavis adulterio Confessari, tamen noluerit confiteri, hinc enim reipha in defectu Confessari, urgente necessitate celebravit. Item tunc renebit, qui habens copiam Confessari celebravit etiam omnia contritione, ut recte Hugo supra, Am. c. d. 26. n. 33. quanvis Dic. n. 156. etiam hinc subdubitet, si non celebravit ex necessitate, sed pro malitia.

¶ 7. Qui confessus est, sed inculpabiliter omisit mortale, tenetur hoc confiteri, antequam communicari, ut habet communim cum Lugo n. 126. & Dic. a. n. 20. & 81. neque opus videtur tuta in præxi, quanvis illam aliqui teneant, & alii probabilitate judicent cum Honor. Fabri in Apol. t. 1. pag. 384. & male pro hac citatur Regm. ut ostendit Moya t. 4. 9. 5. Item male citatur Prop. ut ostendit Gob. a. n. 242. Ratio item etiam communiter afferi solite pro hac ultima tentatione nihil evincunt, ut ostendit Lugo, & Dic. Silv. p. 2. v. Confessio cal. 3. idemque Art. d. 46. n. 27. dicti ab initio defendi non posse: Moya p. 9. vocat improbatum: hinc sententia nostra probatur, tum quia talis est præxi, & lenitus omnium fidelium, tum etiam quia non tantum est praecipsum confundendi mortalia ante Communionem, sed etiam confundendi omnia mortalia.

¶ 8. Si quis confessus est mortale tanquam dubium, vel certum, ut docent SS. PP. S. Th. apud Bolco Jeff. 10. n. 15. ergo. R. Apostolus vult examen, sed tale, ut si reperitur fe innocentem, sufficiat examen; si autem agnoscat se noxentem, confiteatur, quia nondum probatus est ea probatum, quam Sacerdos ex consuetudo declarat esse necessariam, qua est, ut homo iudicet se non haberet mortale, quod non sit confessus, ut ex Trid. constat, cuius verba referant n. 533.

¶ 9. Si quis non potest recedere a scanno communicantium, recordetur mortale, non quidem committi, sed committi antequam contritionem vel absolutionem, pro qua dolorem universalem habuerat, potest communicare sine novo dolore, quia est in gratia, & tantum tenetur non tempore peccatum illud direcre subiecte clavibus. Lugo n. 122. Dic. d. 9. dub. 1. Gob. n. 255.

¶ 10. Quid addendum sit circa Sacerdotem, qui necessitate urgente ab ipso præfato Confessione celebrabit? R. Seqq.

¶ 1. Trid. Jeff. 13. c. 7. sic habet. Communicare voleant reverendum est in memoriam Apofoli praeciptum: probet autem res ipsam homi: Ecclesiastica autem confessio declarat eam probacionem necessariam esse, ut nullus sit confitis mortalis peccati, quantumvis sit contritus videatur ab ipso præfato Sacramentali Confessione ad sacra Eucharistia accedere debet, quia a Christianis omnibus, etiam ab his Sacerdotibus, quibus ex officio incubuerit celebrare, haec fæcunda Synodus perpetuo servandum esse decrevit, modo non desit illis copia Confessari: quod si necessitate urgente Sacerdos ab ipso præfato Confessione celebraverit, quanprimum confessio: Ita autem verba non proponit tantum confilium, sed etiæ praeciptum declaravit Alex. VII. damnans prop. 38. Mandatum Trid. statim Sacerdoti facientes ex necessitate cum peccato mortaliter confundendi quanprimum, est confilium, non praecipsum. Est itaque praeciptum Ecclesiasticum, ut habeat communis cum Lugo d. 14. Jeff. 7. Dicat. d. 9. n. 154. Obligat tamen sub mortali, tum quia Confessio de le materia gravis praecipit, & malitiam facit ad reverentiam hujus Sacramenti, tum etiam, quia obligatio levis non solet tam serio & reflexe inculcari. Gob. t. 3. n. 438. Quia

Qua regurgitatio dispositio corporis?

R. Esp. I. Nulla corporis macula per se impedit suscep-

tio. Nem Eucharistia, cum parum faciat ad bonitatem

vel malitiam moralem; potest tamen aliquando per accidentem impidiere, propter effectus fecitos. Ita comm. Unde resolvit: ¶ 1. Non impedit pollutione involuntaria, immo nec voluntaria per penitentiam expiata, nisi effectum malignum: v. g. turpem recordationem ac deflationem, vel distractiōnem & perturbationem animi relinquat: eo enim casu, ut & semper, post culpabilem, præfata, ac secundum sententiam communem, sub ventile debet diffiri, nisi aliud suadet iusta aliqua causa, v. g. magnus fructus festivitatis, regula Ordinis: vel si a diuino excitata putetur, ad Communionem frequentiam, impediendam, Sanch. lib. 9. de Matrib. d. 13. Bon. d. 4. quæf. 6. p. 2. Lugo d. 15. Jeff. 3.

¶ 2. Neque actus conjugalis impedit, etiæ decens, & consiliis suis abstinere saltu nocte proximo antecedente, si raro communicat. Ita Fill. & Sanc. loccit. Efcob. t. 7. E. 6. n. 8. Intellige, si debitum petitum ex necessitate reddidit, non ullum inde animi perturbationem ac deflationem, ad res veneras patitur: si vero voluptatis causa fecisset, eo die abstinentia possit. Tertius si malignus effectus subsecutus fuisset (præfato) docent Regm. lib. 29. num. 117. Laym. lib. 5. t. 4. cap. 6. num. 10. & 16. Mart. Perez d. 49. Jeff. 3. num. 8. addens tunc tantum veniale, immo indecentiam iusta causa polli refarci.

¶ 3. Similiter etiæ decens & consiliis sit, sumpta Communione abstinere ex dia a copula; licet nihilominus est ex bona fine, v. g. ex amore prolis, ad vitandum incontinentiam periculum, vel ab debitu reddendum, Tamb. cap. 3. ex Sanc. lib. 9. d. 12. & Marchin.

¶ 4. Resp. II. Ex praecipto Ecclesie tenuerit communicatus, sub mortali, regulariter esse jejunus, jejunio naturali, id est, ut a medio noctis nihil omnino per modum cibi, potus, aut medicinae sumptuerit. Ita commun. Et est certum ex Conciliis, quod vide apud Fill. Laym. Bon. Lugo loc. cit. Unde resolvit: ¶ 1. Etiæ parvitas materia non excusat, hic non oblatas tamen Communione: Primo, Reliquias ciborum inter dentes hærentes trahi causu (negant enim Prop. Vafq. & alii), si fiat de industria, contra Tann. Kon. quæf. 80. art. 8. num. 47. & Dian. t. 4. 9. 6. 1. cap. 3. Ferm. de hered. & (Laym. vero cap. 6. num. 21. limitat ad casum necessitatis, quo morituri aliud Sacramentum fulciperre non posset & scandulum ceſſaret) posse non jejunum celebrare ad diuandum alteri Viaticum, eo quod hoc sit ius divini, jejunum vero Ecclesiastici tantum: id eoque non tantum posse, sed etiam teneri dicat Gran. in 2. p. cap. 6. t. 19. d. 8. num. 12. id tamen merito commentator recitat, tum quia contrarium probat praxis; tum quia major est habenda ratio Sacramenti, quam aliquals necessitatis proximi, tum quia præceptum Viatici non obligat, quando non potest ridetur. Ita Bon. ex Kon. Hirt. de Euch. d. 9. diff. 7. Sanc. Vafq. & comm. docet Lugo est probabilis. V. Dian. tom. 1. træt. 4. R. 33. Sacerdos autem morti (five naturali, five violentia) vicinus, celebrare sine dubio potest non jejunum ad dominum sibi Viaticum, si illud aliter non potest, quia non plus est celebrare, quam communicare, sumpto cibi, Lugo seq. 4.

¶ 5. Si periculum sit, ne Eucharistia pereat vel male tractetur, potest summa non jejunio, etiam latice, si aliud deficit; immo probabilitate potest etiam a prelente Sacerdote latice accipere, ut docent Lugo num. 87. Sanc. & Vafq. d. 22. num. 48.

¶ 6. Si grave scandala sit oriturum ex omissoне Sacrificii, vel Communione. Quod tamen quidam putant vix fieri posse, eo quod occurri posse scandalo, dicendo Sacerdotem in calu aliquid sumptue, id eoque impedit.

¶ 7. Dixi, scandala: quia turbationem vel incommode aliquid fecutur, v. g. si celebratur primatius aliquid sumptue, non sufficere, nota Prop. ¶ 8. Si perfectio Sacrificii vel Communione urget, quod fieri potest quinque modis:

¶ 1. Si pro speciebus vini sumptus aquam (quam si adverterat, dum habeat in ore, non est expensa ob periculum ejiciendi fragmentum horti, & irreverentiam; fed deglutienda, Tamb. de expedit. Sacram. lib. 2. cap. 8. Lugo d. 15. Jeff. 4) tunc enim tenetur denou conferari: quod fieri etiam potest, conferando & offrendo statim, tunc nova hostia: V. apud Sanc. Quod si id post Missam conculatum advertas in sacrificia, omittas: Si autem intra Missam post sumptum, vel etiam ante eam, post consecrationem tamen, dubites, an fuerit viminum, pro vino profundum est, & pergundum, ait Tamb.

¶ 2. Si celebrans post consecrationem deliciat, tum enim tenetur alius, etiam non jejunio, si jejunio haberi nequeat, perficeret.

¶ 3. Si post consecrationem, etiam unius speciei, recordetur, se non esse jejunum; tenetur enim pergere; immo etiam potest perficere, si ante consecrationem recordetur, & abique scandalo & nota non posse desistere, v. g. in solemnem Sacro, ut docent Sanc. Kon. & Sanc. Si tamen privatum celebrat, & mode posse abbrumpere, tenetur, ut ex S. Thom. quæf. 73. art. 6. docetur commun.

¶ 4. Si post ablationem sumptum, licet du Communione distribuerit, sumptua sunt reliqua, etiam grandiores, conservata eodem Sacram (quod addo, quia non licet tunc sumptus particulas alterius Sacramenti, que sunt in Ciborio, ad illud expurgandum, ut docent Sanc. Lug. loc. cit. cum comm. licet contrarium probable est Tamb. de expedita Com. cap. 2. §. 8. ex March. t. 3. p. 3. cap. 3. ut nec ejusdem Sacrificii, si illud planis sit abolutum, & ab Altari recesseris) fed debent ferrari, donec sumptua a jejunio, Efcob. t. 7. E. 6. Fag. &c. quia convivium jam finitus est: Niſi tamen aliud suadeat periculum indecentiae, v. g. si plures Missæ eodem die istuc futura non effici & Sacramentum aſſervari non soleret, tum enim minore irreverentia sumptet, quam aſſervaret. Imo Lugo d. 4. p. 4. num. 82. & Gran. non dannant Sacerdotem, qui prius, quam casus vestes exuat, particulas inventant abſūtum, ex quod non sit Communio nova, sed complementum præcedens. V. Bon. Lugo, Efcob. H. cc.

¶ 5. Si pars hostie post ablationem sumptum calici aut palati adhaereat (que decentius nova ablatione, quam digito perficitur, ut docet Bon. ex Fill. & alii; quamvis Missæ etiam permitat, ut digito attrahatur ad labium calicis, & sumptus ablationem) quonodo etiam ille excutatur, qui ex devotione hostiam in ore diu retinetens, calu premuntur aliquid ablationis: sponte tamen id non licet, nisi bona fides & laeta simplicitas excusat. Ratio horum omnium est, quia

ralis sumptio; moraliter conlectetur completio unius Sacrificii.
Regn. t. 6. num. 123. Bon. lib. 1. d. 4. quæst. 6. p. 2.

" Unus calix est in metu mortis, ad quam evadendam, sicut
in aliis, vel calice consecrata, aut velib[us] facias, ita etiam
non jejunum posse celebrare docet Dian. cum Sylv. &c. p. 3. t.
6. R. 42. & p. 5. t. 3. R. 39. diuinitudo celebratio non exigatur
in contemptum Religionis, Ecclesie, vel eius praceptorum.

A D D E N D A .

- 541 Q. Usq[ue]. 107. Quid præterea notandum sit circa dispositiones ex parte corporis requisições? Ref. Seq. §. 1. Stomachus communicantis debet ita esse dispositus, ut potens sit retinere & conservare species: unde si vel continuo, ut potens, vel statim per secundum emitat omnes reliquias cibis plane immutatis, quem trahimus aut deglutimus, inquit Lugo d. 15. n. 25. Quamvis autem aliquid secundum se, totum digeri non possit, si tandem sit aliquid inflar cibi vel potus, & aliquam partem habeat digestibilem, ut probabilitas habent uniones in pulvrem redacti, aurum potabile &c. frangat jejunium, Tamb. num. 22.
- §. 2. Probabile est cum Ledetina, Lugo, Jo: Sanch. Dian. Tamb. num. 18. Avera quæst. 2. fess. 8. 7. contra Catrop. & alios, quod capilli, officula fructuum, plumbum, aurum, haec in serico vel lana, &c. non frangat jejunium, cum non habeant rationem cibis, nec sint digestibilia. Nec obstat, quod S. Thom. quæst. 80. art. 4. ad 4. dicat: Nec refert, utrum aliquid huiusmodi nutrit, vel non nutrit: nam non ideo negat debere esse aptum nutritre, seu digestibile. Addit. Tard. terram, quam prægnantes extraordinarie appetentes quandoque comedunt, etiam non frangere, sed probabilitas est, quod talis terra frangat; uti & creta, quam domicilie edunt, ut albefcent, quia in eis continentur partes mixte, que a florido sunt alterabiles. Putat enim Tamb. num. 19. per charantem, & filum ex lino frangi jejunium, quia ex herbis sunt: Item per scenum, & paleam, que in substantia sua sunt herbe: Item per pulvres medicinales, etiam ex offibus, & lapidibus nitritis, quia habent se tanquam cibi medicinales corporum. Item dicit Tamb. num. 20. de cera, quamvis contradicunt Diana & Bernaldus, quia cera sera semper aliquid retinet mīsum de male, Pafg. autem putat veneno non frangi jejunium, eo quod ex natura sua non ordinatur in cibum humanum, sed probabilitas est in eo contineri partes, quia ex natura sua sunt cibus humanus. Aquae vero, licet non nutrit, tamen nutritione valde jucut, & et prope humanus potus, ideoque frangit naturale jejunium.
- §. 4. Si quis deglutiret parvam nucem cum cortice clauso, Jo: Sanch. & Leand. num. 372. putat frangi jejunium, quia nucleus inclusus est materia digestibilis, & per accidens non alteratur, sed merito dubitat Tamb. num. 21. quia prout hoc existit, dum trahitur, sic non est alterabiles nec digestibilia.
- §. 5. Tum aliquid sumitur per modum confectionis vel portationis, si hoc, quod trahitur, & modus trahendi, sufficiat in morali eliminatione, ut quis conlectetur comedere aut bibisse, Tamb. Leand. Gob. num. 260. Unde si misca involaret in fauces, & hec in ileum in stomachum intret, non violaret jejunium: & contra violaret, si involaret in fauces, & homo postmodum deglutiret, Lugo, Rhod. Tamb. num. 24. Gob. num. 264.
- §. 6. Quod fuit aliquis quasi spectans ad corpora, & confutetur permanente in corpore, non dicitur sumi ab extrinseco, S. Thom. 4. d[icit]. 3. quæst. 1. art. 4. quæst. 2. Hinc si fangus & gingiva, aut sanies & pusilla oris fluis deglutiuntur, non frangit jejunium, Suar. d. 68. fess. 4. Tamb. d. 5. quæst. 8. num. 70. Et idem dicit S. Thom. supera & eructationibus. Notat etiam Quarti p. 3. tit. 9. fess. 1. d[icit]. 2. citans S. Thom. Saar. Lugo & alios, quamvis fangus in os defluens, ex industria deglutiuntur, etiam animo se nutritendi, non violari jejunium, qui intentio illa non potest dare sanguini ratione cibis ab extrinseco; si tamen quis sanguinem sageret & vulnere digitis & deglutiret, frangeret jejunium, quia cum lumen a membro ita deglutiuntur, & cibes in sacraenum mittuntur.
- 545 §. 6. Sacerdos communicationem incidat in morbum gravem, vel cum communicatione sumperit venenum, irat Medicus judicet necesse esse, ut statim vomat, sumere potest portionem, ne Calix recte vertatur in mortem, inquit S. Thom. quæst. 82. art. 6. ad 2. Et rejeccio species separata a solidibus erunt determinatae aut injicieb[us] in aquam, donec confluantur, & posset, quod supererit, in faciem plicatum coniectandum, secundum dicta num. 543. Si autem quis paulo post sumptionem revomat, & species non apparetur, Rubrica Missalis de fess. 10. num. 10. 4. prescribit, ut vomitus comburatur, & cineres in sacraenum mittantur.
- 546 §. 7. Si quis post communicationem incidat in morbum grave, uti ex Conc. Brachaveri III. precipitur, Cap. Ecclesia 9. fess. 1. art. 12. & Tamb. de Comm. cap. 2. num. 10. absolu[re] dicunt non peccare, quia decretem illud videtur abrogatum, & locum intermissione excommunicatus. Putant tamen Suar. d. 68. fess. 1. Barb. Henr. Bon. Gav. Leand. num. 371. Gob. num. 47. nunc non peccare graviter, si solum omittat. Imo Azor. lib. 10. cap. 2. quæst. 12. & Tamb. de Comm. cap. 2. num. 10. absolu[re] dicunt non peccare, quia decretem illud videtur abrogatum, & locum intermissione & convenientia servari solet, inquit Aver. quæst. 8. fess. 8. §. Duplex. Si tamen alcibi si mos, ut fiat, servari debet sub veniali, uti docet Epib. lib. 20. num. 469. (1)
- * (1) Vide Lambertinus Instr. 38. edit. Romane.
- 547 §. 8. Seculio scandalo (quod facile non erit grave, inquit Tamb. num. 11.) licetum est communicare etiam gladiatum, Gob. num. 350. Imo hoc decet Equites S. Joannis & similis, inquit Jo: Sanc. d. 45. cuius gladius pro fide gestandus, est eorum infigere. S. 8. Si hodie palato agglutinatur, paulatim solvenda est vino, vel saliva, neque enim decet digito solvi, si tamen laicus digito solveret, putat Gob. n. 384. nonnulli venialiter peccatum. Ut autem non agglutinatur, expedit aliquanto tempore relinquere immotum in lingua, si enim affuet saliva, aut humectatio oris ipsius impedit, non agglutinatur.
- 548 §. 9. Post Communione non statim bibendum aut comedendum, quia reverentia erga spiritualem cibum & Chrifum hostem videtur hoc posculare, & ideo etiam Cap. Tribus gradibus de Confess. d[icit]. 2. dicitur, si mane dominica portio editor, usque ad sextam, festum Ministrorum, qui eam sumperunt. Aratum, præter citatos a Buzemb. docent Suar. Aver. §. Postfremo, Quarti p. 2. tit. 12. dub. 5. si ad ista causa aliqua, ne quidem esse veniale, & decretum illud confundit abrogatum testatur S. Th. ad 6. hinc potest Religiosus dato signo statim post Missam vel Communione accumbere mensa cum aliis, præferrit vel portationem, vel cibationem, si enim etiam bruta cibantur, sicut invitis ingeneratur cibus.
- 549 §. 10. Lez. & alii apud Dian. p. 5. t. 12. R. 1. & p. 8. t. 7. R. 3. 559 putant tabacum tam mastigatum quam fumatum frangere jejunium, quamvis nihil sensibile dimittatur, quia aperit stomachum & inde trahit humores: ergo facit per qualitates & accidentia, quæ defendantur, accidentia autem non defendant sine subiecto: ergo simili defendant temes substantia alterante stomachum: & contra Dian. & Burgh. cent. 3. cap. 45. citantes alios plures, negant per tabacum solvi jejunium, cummodo de folio nihil deglutitur: si autem aliquid sumi deglutiuntur adhuc negant Burgh. & Marchant. contra Rayn. in Heter. t. 16. fess. 1. p. 3. num. 22. tolli jejunium, quia descendit per modum aeris, & velut per actionem respirationis, uti num. 561. dictum est: Ad hoc autem ut tabacum atrahat humores, notat Lugo in Resp. Mor. lib. 1. d. 9. & Gob. n. 16. contra Nugn. Laym. l. 5. t. 4. r. 6. n. 12. Bernald. d. 43.

lis prudenter examinare non potest, an fuerit ante vel post medium noctem, cum nequeat judicare de horis in formo transfiguraciónis: ergo nec est potens ad determinandum se prudenter pro sua libertate: hic enim determinatio fieri debet post prudentem examen, quale tunc tantum institui potest, quando respectu vigilie oritur dubium.

Quia hic dicta sunt de volente comunicare, valent de Sacerdote volente celebrare Missam.

Q. 110. Quid hic intelligatur per medium noctem, a qua debet esse jejunum? Resp. §. 1. Per medium noctem in his partibus intelligunt horae duodecima noctis, non prater propter, sed in momento, non quidem mathematico, attamen Ecclesiastico, & attendendo ad horologia, secundum dicta lib. 1. a num. 382. hinc rejeci debet sententia aliquorum apud Dian. p. 10. t. 16.

R. 48. qui dicebant non obstat huic jejunio, si quis statim post duodecimum aliquid sumeret, eo quod moraliter conferetur adhuc esse duodecima.

§. 2. Tunc est duodecima, aut quavis hora, quando auditur primus pulsus horologia, ut dictum est lib. 4. num. 486. Unde si quis sumat aliquid cibi vel potus habeat in ore, probabilis est cum Con: Jo: Sanch. d. 42. num. 19. contra Gob. in Exp. t. 4. num. 272. teneri ejus, si velut manu jejunum: secundum dicta num. 566.

563 §. 3. Si Sacerdos Communionem diligenter partitulam reportat sumat, nec potest postea illa illa Missam legere, quia si consecrata non est, solutum est jejunum: si consecrata est, bis communicaret necesse est: Lugo hic d. 15. num. 27.

564 §. 13. In jejunio naturali ad Communionem requiritur non dari patritatem materie recte probant Diana p. 6. t. 8. R. 8. & Card. t. 1. crisi d. 12. cap. 3. contra quoddam apud Mendo d[icit]. 11. quæst. 1. num. 7. Potest tamen aliquid modicum, habens se per modum falsive, non frangere jejunium, secundum dicta num. 566.

565 §. 14. Quamvis prius defuata vinum, quam deglutiatur hostia, nihil obstat jejunio, qui sumptio illa vini & hostie manet una moraliter.

566 §. 15. Certum est non requiri, ut post sumptum cibam intercedat somnus vel digestio cibi, ut habet communio cum S. Thom. art. 8. ad 5. Aver. §. Octavo. Nec obstat, quod cap. si confiterit, de accusat. inebetur puniri Sacerdos, qui nulla dormitione nocti præmissa manu celebravit: & Glosa addit, quia non videbatur jejunus propter indigestionem, nam non ideo iubetur puniri, sed quia totum noctem in taberna exegisset.

567 Q. 109. Quid facientur fit in dia[bus], an sis jejunus? Resp. §. 1. Si probabilitas judicis te jejunum, potes communicare uti sequitur ex dictis lib. 1. a num. 268. & signatur hic nota Aver. fess. 1. 11. fess. 8. §. Non. Si autem mere negative dubites, Verius citans alios t. 8. art. 3. aboliote negat te posse communicare, quia in dubiis pars tutor est eligenda; & quando dicunt, quod in dubio melius sit conditio possidentis, id habet locum tantum in materia iustitiae: sed cum sententiam illam recercent lib. 1. num. 502. alter est distinguendum.

568 §. 2. Si scias te post medium noctis sumere jejunum, & dubites, an postea aliquid deglutiueris, Sanch. Fag. Rod. Villal. Lugo, Bon. Castr. Oviedo, Schild. t. 6. cap. 4. §. 1. dicunt tibi non esse licitum communicare, & Salas dicit oppositum esse contra mentem omnium. Rationem dant, quia jejunum prærequisitur velut conditio ad participationem illud Dei beneficium: ergo qui vult illiciit est, debet probare se habere conditionem illam; sicut in foro externo, qui vult fructu beneficio, quod conceditur nobilitati, debet probare se esse nobilem. Nihilominus Card. Lugo, Laym. Caram. Pafg. Bardi, Dicat. Card. Bof. Rayn. in betoclo. Spirit. t. 16. fess. 1. p. 3. num. 26. Dian. p. 3. t. 4. R. 29. Bern. d. 43. num. 12. probabilitus dicitur licite communicare, quia quis habet ius certum communicandi, nisi scias se prohiberi, deinde certus est, se sumere jejunum, v. g. hora ante primam noctis, neque hic tenetur posuisse probare te esse idoneum, sed fatis est, quod sciat se sumere idoneum, & non sciat se esse amplius, tum enim est in possessione sui juris & libertatis; ergo non debet decipi de illo iure, & posse licet per incurram impedimentum, praesertim cum fractio jejunii, que est res facti, præsumi non debet in dubio sed probari, scilicet si scias te heri non sumere irregulare, & dubites, an hodie sis factus, supponere poteris te non esse & iulicere Ordines, quia antecedenter eras, & manes in possessione libertatis ad Ordines suscipiens, nati dubitares de homicidio: quis enim tunc specialiter prohibet suceptioenem?

569 §. 3. Si scias te aliquid cibi vel potus deglutiisse, sed nescias an ante vel post duodecimum noctis Jo: Sanch. d. 42. Dicat. d. 9. a num. 284. Gob. t. 4. num. 280. Bosco fess. 11. concil. 6. adhuc putant te posse communicare, idemque defendant velut probable Med. Laym. Rhod. Tamb. Burgh. cent. 3. cap. 96. Card. t. 1. crisi d. 26. num. 87. Dian. t. 29. R. 29. Bardi fess. 6. cap. 1. p. 3. §. 1. & 2. quia adhuc videatur profidere ius communicandi, ulquid probetur superveniente nō impedimentum; sicut enim illa, qui dubitas, an sit irregulare, non tenetur probare te non esse, ita etiam voleas communicare, non tenetur probare te esse jejunum, sed fatus est, si illi non constet non esse jejunum; qui autem vult illum repellere, illi incumbit probare, quod jejunum non sit. Autem tamen cum S. Thom. Boflio, Lugo, Bernal. supra, Tamb. de Comm. cap. 2. num. 29. dicunt talem non posse communicare, quia cum scias se comeſſare, posse licet non videtur esse propter libertate, sed propter præcepto probatur, quod probetur ius communicandi, ulquid probetur superveniente nō impedimentum; sicut enim illa, qui dubitas, an sit irregulare, non tenetur probare te non esse, ita etiam voleas communicare, non tenetur probare te esse jejunum, sed fatus est, si illi non constet non esse jejunum; qui autem vult illum repellere, illi incumbit probare, quod jejunum non sit.

570 Q. 112. Quis hic intelligatur confititus in periculo mortis, ita uti non jejunus possit communicare? Resp. Omnis ille, cui in morte non immunit, ut magis explicabitur num. 63, nam si ipse coniunctus in mortem, non constetur esse in illius periculo.

571 Non est tamen opus, ut mors certo immineat, sed fatus est, quod prudenter timeatur, v. g. si Medicus aut alius homo prudens judicet ex illo morbo decedurum, Dicat. Gob. t. 4. num. 283. An aere, sicut licetum est in tali casu communicare, etiam licet celebrare non jejunio, ut talis moribundus communicari possit, dicatur num. 601.

A R T I C U L U S III. Quæqua sit obligatio sumendi Eucharistiam?

572 R. 1. Sumptio Eucharistie fidelibus adulst est necessaria, neceſſitate, non mediata, non medi, sed præcepti divini, obligatio tis tunc in articulo mortis per modum Viatrici, tam etiam leprosum in vita, ut dictum est Suar. Vafq. Laym. Fag. & alii comm. probantque tunc ex Scriptura, tunc ex Conc. Niceno & Trid.

573 fess. 12. cap. 6. tunc ex praxi Ecclesie, tunc quia Eucharistia est infinita per modum cibi, cuius usus nihil est necessarius, Bon. d. 4. quæst. 7. p. 1. num. 8. Unde reflores:

574 I. Quicque fidelis in periculo vite, quod prævidet, vel merito

G 2 timer,